

27 Απριλίου 2020

Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι (μέρος 2ο)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές](#)

του Ανδρέα Θεοδώρου, τ. Καθηγητή Πανεπιστημίου

Από τα πολλά που έχει η λατρεύουσα ορθόδοξη ψυχή, επιλέγουμε και σχολιάζουμε στη συνέχεια μια πανηγυρική σταυροαναστάσιμη ανύμνηση, η οποία απαγγέλλεται σεμνόπρεπα στον Όρθρο της Κυριακής μετά το πέρας του εωθινού Ευαγγελίου:

«Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν άγιον Κύριον Ιησούν τον μόνον αναμάρτητον. Τον Σταυρόν σου Χριστέ προσκυνούμεν, και την Αγίαν σου Ανάστασιν, υμνούμεν και δοξάζομεν· συ γαρ ει Θεός ημών, εκτός σου άλλον ουκ οίδαμεν, το όνομά σου ονομάζομεν. Δεύτε πάντες οι πιστοί προσκυνήσωμεν την του Χριστού αγίαν Ανάστασιν· ιδού γαρ ήλθε διά του Σταυρού, χαρά εν όλω τω κόσμω. Διά παντός ευλογούντες τον Κύριον, υμνούμεν την Ανάστασιν αυτού. Σταυρόν γαρ υπομείνας δι ημάς, θανάτω θάνατον ώλεσεν».

Μιας και είδαμε την Ανάστασιν του Χριστού, ας προσκυνήσουμε με ευλάβεια τον άγιο Κύριο Ιησούν, που είναι ο μόνος αναμάρτητος. Το σταυρικό πάθος σου Χριστέ προσκυνούμε και την εκ νεκρών σου ανάσταση υμνούμε και δοξάζουμε· διότι συ είσαι ο Θεός μας, εκτός από εσένα δεν γνωρίζουμε άλλο (Θεό), το όνομά σου το άγιο ομολογούμε και επικαλούμαστε. Ελάτε όλοι οι πιστοί να προσκυνήσουμε ευλαβικά την αγία Ανάσταση του Χριστού· γιατί, να, με το σταυρικό πάθος του έγινε αιτία μεγάλης χαράς σε όλο τον κόσμο. Παντοτινά ευλογώντας τον Κύριο υμνούμε την ένδοξη Ανάστασή Του· διότι υπομείνας για χάρη μας το σταυρικό μαρτύριο, με το θάνατό του κατέστρεψε το θάνατο.

«Ανάστασιν Χριστού Θεασάμενοι»

Η λειτουργική σύναξη, το εκκλησιαζόμενο σώμα του Χριστού, αξιώθηκε να δει την ανάσταση του Κυρίου. Αυτήν βλέπει κάθε Κυριακή στην ακολουθία του Όρθρου πριν από τη Θεία Λειτουργία και μετά την ανάγνωση του εωθινού Ευαγγελίου, που ως υπόθεσή του έχει το γεγονός της αναστάσεως του Σωτήρος. Δεν πρόκειται φυσικά για μια φυσιολογική όραση του υπερφυσούς γεγονότος. Με τα φυσικά του μάτια κανένας αξιώθηκε να το δει. Ούτε οι ευσεβείς μυροφόρες που έσπευσαν πρώι στο σφραγισμένο μνημείο ούτε κανένας άλλος από τον κύκλο των μαθητών. Αυτοί μπόρεσαν να δούν σωματικά, τον αναστημένο Κύριο, να τον προσκυνήσουν και να συνομιλήσουν μαζί του, όχι όμως να δουν αισθητά το γεγονός της θείας του εγέρσεως. Ο μόνος μάρτυρας ήταν ασφαλώς το λειτουργικό πνεύμα του Θεού.

Η δική μας θέαση του θαύματος του Θεού είναι απόκρυφη και μυστική. Με τα σωματικά μάτια μας δεν βλέπουμε ούτε το γεγονός ούτε και τον αναστάντα Κύριο της δόξης. Τον βλέπουμε μόνο μυστικά με τα νοερά μάτια της ψυχής μας. Τον προσεγγίζουμε με την πίστη μας θεώμενοι τη λαμπρότητα της θεανθρωπίνης δόξας του. Κι αυτό έχει μεγάλη αξία στην εκτίμηση του Κυρίου μας. Όταν ο Θωμάς, ο δύσκολος μαθητής, νικημένος από την εξωτερική φυσική του αίσθηση, μπόρεσε να προσεγγίσει τον εγχευμένο Διδάσκαλο, αυτός του δήλωσε: «ότι εώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οι μη ιδόντες και πιστεύσαντες» (Ιω. 20, 29).

Για μας η θέαση της Αναστάσεως είναι θέαση καρδιάς. Ο λόγος σ' αυτήν έχει διπλωμένα τα φτερά του· είναι λίγος για την υπέρλογη θεία ανάβαση. Μόνο οι ταπεινές και πυρπολούμενες από αγάπη καρδιές, τα φτωχά πνεύματα του Θεού, μπορούν να χωρέσουν μέσα τους το άφθαρτο μυστήριο του Θεού, τον νικημένο και ολόφωτο τάφο, να δουν τον Κύριο ως νυμφίον εκ του μνημείου προερχόμενον, ν' ανακραθούν με το άκτιστο φώς της αναστάσεως, να νοιώσουν τις ηδύτητες της θείας βασιλείας, να έχουν την αίσθηση ότι νίκησαν το θάνατο, και να πλημμυρίζουν από τη χαρά και την ελπίδα που χαρίζει στις άδολες ψυχές η αναστάσιμη δόξα του Θεού.

«Προσκυνήσωμεν άγιον Κύριον, Ιησούν τον μόνον αναμάρτητον».

Μετά τη μυστική θέαση της αναστάσεως και αφού, η ψυχή του γεμίσει από το άκτιστο φώς του Χριστού, το εκκλησίασμα, συνεπαρμένο από τη χάρη του λυτρωτικού θαύματος, νοιώθει βαθειά την ανάγκη να προσκυνήσει τον Κύριο και Λυτρωτή του. Η προσκύνηση που γίνεται με την κάμψη του γόνατος είναι σημείο δηλωτικό λατρείας, που ανήκει μόνο στον αληθινό Θεό. Οι όποιες άλλες λατρείες που επιβάλλονται σε άλλους από ανθρώπους εξουσιαστικούς, υπερφίαλους και αλαζόνες, είναι δαιμονικές. Αυτές μόνο ο Εωσφόρος και το σκοτεινό επιτελείο του μπορούν να επιζητήσουν. Τέτοια ήταν η απαίτηση του Ναβουχοδονόσορα, ηγεμόνα της Βαβυλώνας, ο οποίος ζήτησε επί ποινή από τους υπηκόους του να προσκυνήσουν τη χρυσή εικόνα του, απαίτηση που κόστισε τη ζωή στους τρεις ευσεβείς παίδες των Εβραίων. Η προσκύνηση των χριστιανών είναι εντελώς διαφορετική. Ο Θεός τους δεν είναι δύναμη της φύσεως ή ξόανο ή πρόσωπο ανθρώπινο, αλλ' ο άφθαρτος και αιώνιος Θεός, ο δημιουργός του κόσμου, ο προνοητής και σωτήρας τους· είναι ο Πατέρας τους που κατοικεί στους ουραμούς, ο οποίος πραγματικά τους αγαπά και τους πνίγει στις δωρεές και τ' αγαθά του.

Είναι Θεός προσωπικός, χωρίς πανθειστικές αναχύσεις και αναφορές· Θεός τριαδικός, ο Πατέρας, ο Υιός και το Πνεύμα το άγιο, που τους συνάπτει η ίδια τριαδική βουλή και ενέργεια και η ίδια αγαπητική αλληλοπεριχώρηση. Ο ιδρυτής δε της χριστιανικής πίστεως, ο Κύριος Ιησούς Χριστός, είναι ο αίδιος Λόγος του Θεού, που είχε στο πρόσωπό του ενωμένες τη θεία και την ανθρώπινη φύση, που έζησε στη γη και έδωσε τη μάχη εναντίον της φθοράς και του θανάτου και ο οποίος νίκησε την αμαρτία και το διάβολο, γιατί ήταν άγιος, ο μόνος αναμάρτητος. Δεν υπήρχε στοιχείο αμαρτίας στην ολοκάθαρη φύση του, γιατί δεν ήταν ένας απλός άνθρωπος, όπως, φλυαρούσαν οι αιρετικοί (στην αρχαιότητα οι Αρειανοί και σήμερα οι Μάρτυρες του Ιεχωβά), αλλ' άνθρωπος πραγματικός που βγήκε από την Παναγία Μητέρα του, ενωμένος όμως, από την πρώτη στιγμή της συλλήψεώς του, με τον αίδιο Λόγο του Θεού. Ο Χριστός δεν αμάρτησε ποτέ κατά τη διάρκεια της επίγειας ζωής του, όπως μαρτυρούσαν οι μαθητές: «ος αμαρτίαν ουκ εποίησεν, ουδέ ευρέθη δόλος εν τω στόματι αυτού» (Πετ. 2, 22). Αλλ' ούτε είχε τη δυνατότητα να αμαρτήσει το θεανδρικό του πρόσωπο. Και η μικρή έστω υπόνοια ότι μπορούσε ν' αμαρτήσει ο Χριστός, αφήνοντας εκτεθειμένη στην αμαρτία και τη συνημμένη με την ανθρώπινη φύση θεότητα, αμαυρώνει το υπερφυές μυστήριο της πίστεως, καταστρέφοντας τελικά και το λυτρωτικό έργο του Σωτήρα. Ο τονισμός της μεγάλης αυτής αλήθειας έχει μεγάλη σημασία για την ευαισθησία της Ορθόδοξης Καθολικής Εκκλησίας. Μονάχα ο άγιος και παντοδύναμος Θεός μπορούσε να σώσει τον άνθρωπο απα την πτώση του στην

αμαρτία. Καμιά άλλη δύναμη, είτε άγγελοι είτε άνθρωποι, δεν είχαν τη δύναμη να λυτρώσουν τον άνθρωπο από τη δουλεία της φθοράς. Γι αυτό και η ορθόδοξη ψυχή, πλημμυρισμένη από το φως της αναστάσιμης θέας, σπεύδει να προσκυνήσει με ευλάβεια τον άγιον Κύριον Ιησούν τον μόνον αναμάρτητον.